

Esikunta
Oikeudelliset asiat

8.1.2018

Oikeusministeriö

Oikeusministeriön työryhmän lausuntopyyntö 10.11.2017 OM 7/41/2017 OM038:00/2017

Muistioluonnos 8.11.2017 "Rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia koskevan sääntelyn kehittäminen"

Niin kutsutun uuden tullilain (304/2016) säännöksiä tullinkorotuksesta ja virhemaksusta (95 – 98 §) tarkennettiin perustuslakivaliokunnan ja hallintovaliokunnan esittämien huomautusten (PeVL 10/2016 vp ja HaVM 5/2016 vp) johdosta siitä, millaisina nämä säännökset olivat hallituksen esityksessä (HE 153/2015 vp). Kuten muistioluonnoksessa todetaan, vuonna 2013 säädettiin laki erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta (781/2013). Sääntelyllä toteutettiin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklassa tarkoitettu ne bis in idem -kielto. Tämän sääntelyn ja sitä täydentävän Tullin ohjeistuksen soveltaminen on osoittautunut käytännössä suhteellisen ongelmattomaksi.

Tullilaissa on myös rikosoikeudellista seuraamusta koskeva säännös, 99 §. Sen 2 momentin mukaan tullirikkomuksesta ei tuomita, jos asiassa on määrätty tullinkorotus tai virhemaksu.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 952/2013 unionin tullikoodeksista on yksi, luonteeltaan varsin yleinen säännös seuraamuksista ("penalties"), 42 artikla. Säännöksen mukaan hallinnollisena seuraamuksena pidetään myös luvan kumoamista, soveltamisen keskeyttämistä tai sen muuttamista.

Euroopan komissio on joulukuussa 2013 tehnyt ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tullirikkomuksia ja -seuraamuksia ("sanctions") koskevasta unionin oikeudellisesta kehyksestä (COM/2013/0884 final - 2013/0432 (COD)). Ehdotuksen käsittely neuvostossa ei ole edennyt pitkään aikaan.

Tullin toimialueella yleissääntelyn tarve on vähäinen, erityisesti huomioon ottaen tullilain uudistetut säännökset tullinkorotuksesta ja virhemaksusta. Kuitenkin rangaistusluonteisen hallinnollisen seuraamuksen määräämisessä sovellettavasta menettelystä ja tässä menettelyssä huomioon otettavista oikeusturvatakeista voisi olla paikallaan säätää yleisesti (kuka käynnistää menettelyn, miten asiaa selvitetään, miten ja missä määräajassa mahdollista rikkojaa kuullaan, kuka määrää seuraamuksen ja niin edelleen). Toisaalta – kuten muistion sivulla 11 todetaan – menettelyn olisi hallinnollisen seuraamusjärjestelmän toimivuuden kannalta oltava oikeusturvavaatimuksen

Esikunta

8.1.2018

Oikeudelliset asiat

rajoissa etenkin massaluonteisessa hallintomenettelyssä mahdollisimman yksinkertaista. Tulli on pystynyt noudattamaan myös massaluonteisten tullauspäätösten yhteydessä kuulemisperiaatetta, joka lienee yksi tärkeimmistä oikeusturvavaatimuksista – jollei jopa tärkein – määrättäessä rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamus. Asiakasta kuullaan myös erilaisten Tullille annettavien tietojen ja asiakirjojen myöhästymistapauksissa, vaikka niissä vastuu erityisesti tullii-ilmoitusten osalta lähenee objektiivista vastuuta.

Arto Lillman
Päälakimies